

OPINIÓ

Dr. Josep Vilaplana i Birba
President del Col·legi Oficial de Metges de Girona

Sense base científica

La supressió del màster de medicina homeopàtica de la Universitat de Barcelona a partir del curs vinent ha reobert el debat sobre la fiabilitat de les pseudociències. És un bon moment per recordar la importància de concebre l'homeopatia i la resta de les teràpies alternatives com a tractaments, en el millor dels casos, complementaris als de la medicina convencional.

L'ús de teràpies alternatives està arrelat en la nostra societat. Aquest és un fet irrefutable. El recent estudi *Percepcions sobre salut i homeopatia en la població espanyola*, publicat per un dels majors laboratoris farmacèutics homeopàtics del món, d'origen francès, assegurava que el 43% dels catalans ha fet ús de medicaments homeopàtics algun cop a la vida o els ha administrat als fills en alguna ocasió. En els últims anys, l'ús de les teràpies alternatives s'ha multiplicat exponencialment, fet que ha contribuït a concebre-les com a habituals.

Caldria recordar quina és la diferència essencial entre aquestes teràpies i les de base mèdica. Mentre que la medicina tradicional i els seus avenços, innegables, es basen en la utilització del mètode científic i de l'evidència que se'n desprèn, les pseudociències englobarien un ampli camp de pràctiques de naturalesa diversa, com l'homeopatia, l'acupuntura o la curació energètica, les quals comparteixen el fet de no basar-se en una demostració científica que en validi l'eficàcia.

Des d'un punt de vista legal, cal recordar que no tots els medicaments homeopàtics estan obligats a demostrar la seva eficàcia. Si el medicament no especifica quin benefici concret aporta al

Medicaments homeopàtics que es poden trobar en qualsevol farmàcia ■ ICONNA / GLÒRIA SÁNCHEZ

consumidor o en quina situació clínica concreta s'ha d'administrar, no li cal demostrar l'efectivitat. Un producte pot demostrar que compleix les normes de fabricació i de seguretat, però això no té res a veure amb el fet que sigui efectiu per a la salut.

La popularitat de les teràpies alternatives es basa, en gran mesura, en l'efecte placebo; l'efecte provocat no per la substància inòcua que s'administra, sinó per la suggestió del pacient que hi haurà una millora. La potència de l'efecte placebo, i també de l'anomenat nocebo (quan es produeix un mal o empitjorament de l'estat), és molt important i ha de ser considerat com una eina terapèutica més. La medicina actual preveu aquests efectes i els suma als

produïts per fàrmacs o altres intervencions terapèutiques amb evidència científica provada.

El funcionament de l'efecte placebo és molt variable, implica mecanismes cerebrals relacionats amb les creences del pacient i de l'entorn, experiències prèvies i la suggestió que es pugui produir per part d'artefactes, colors, olors o altres estímuls sensorials. També depèn de la fortalesa de les creences del qui ho aplica. En el cas de l'homeopatia, igual que en el d'altres tècniques anomenades alternatives, les revisions realitzades, quan hi són, conclouen que no n'està provada l'eficàcia en indicacions concretes i els resultats dels assajos clínics acostumen a ser molt contradictoris.

Si bé és cert que les teràpies

alternatives sovint vénen vestides d'una concepció més global del pacient, aquesta perspectiva no hauria de ser aplicada autònomament i aïlladament, especialment en les malalties greus. En aquests casos i massa sovint, l'ús de terà-

En malalties importants l'ús de teràpies alternatives pot resultar especialment greu

pies alternatives pot resultar especialment greu quan suposa l'abandonament dels tractaments de la medicina científica, ja que aquesta decisió pot arribar a comportar la mort o l'empitjorament greu de la malaltia.

Sense anar més lluny, l'Organització Mundial de la Salut desaconsella expressament l'ús de l'homeopatia en el tractament o la prevenció de malalties com ara la sida, la malària i la grip comuna. I la llista seria molt més llarga. Atesa la importància de no sotmetre'ns a riscos que poden tenir conseqüències devastadores per a la nostra vida i salut, hem de fer pedagogia de la medicina, entesa com un camp complex i amb múltiples ramificacions, sempre a partir de l'evidència que ens aporta el coneixement científic.

Sembla poc rigorós, per tant, que s'organitzin tertúlies a mitjans sobre dietes suposadament transformadores exclouent del debat el metge, o que es convidi habitualment en els mitjans psico-neuroimmunòlegs o suposats especialistes en medicina natural, holística, neural, molecular... que no són ni psicòlegs, ni neuroòlegs ni immunòlegs, per donar consells sobre salut de manera absoluta i molt i molt reduccionista.

No nego l'eficàcia o bondat d'alguns tractaments complementaris, que no alternatius, com no podem explicar per què el mateix tractament científic funciona en algunes persones i en altres no. En el dia d'avui, però, al contrari de les opcions terapèutiques que afirmen tenir propietats sense demostrar-les, el mètode científic és l'únic que aporta criteri per diferenciar l'opinió, l'anècdota o el fet aïllat del coneixement. I és la medicina convencional, amb la seva complexitat i tecnificació però també molt coneixedora de la importància d'una concepció holística i integrativa, la que parteix d'aquesta base, demostrada i fiable, basada en una certificació científica comprovable.

La renda marcarà el cost dels casals d'estiu a Girona

Dani Vilà
GIRONA

L'Ajuntament de Girona aplicarà aquest any per primer cop el sistema pel qual el cost d'inscripció als casals d'estiu s'establirà d'acord amb la renda familiar. La regidora de Joventut, Elisabeth Riera, entén que "aquest nou sistema

basat en la progressivitat permetrà preus raonables per a tothom, a la vegada que garantirà que cap infant o jove de la ciutat es quedi sense poder anar a un casal d'estiu".

Per a aquest estiu, l'oferta municipal supera les 3.500 places per a activitats molt diverses, des de cultura popular a tea-

tre, circ, curtmétratges, música i esports com bàsquet, futbol, hoquei i vòlei platja. Una vintena d'entitats de tot tipus oferiran aquest reguitzell de casals, als quals es pot preinscriure des d'avui i fins al dia 22 d'aquest mes. En cas que la demanda superi l'oferta, les places es decidiran per sorteig. ■

SOCIETAT

El consell del Gironès forma vint monitors

El Consell Comarcal del Gironès està formant, aquest mes, una vintena de monitors esportius que obtindran la titulació Ciate (curs d'iniciació a tècnic esportiu). La formació s'està fent a Fornells de la Selva en un programa que pretén facilitar la inserció laboral dels joves entre 16 i 25 anys del programa Joves per l'ocupació. ■

